

Fekete Judit
Juhász Viktória
Kühár Noémi Marianna
joghallgató, demonstrátor
Pécsi Tudományegyetem
Állam-és Jogtudományi Kar

Háromhetes szakmai gyakorlat az Országgyűlés Hivatalában

A Pécsi Tudományegyetem Állam-és Jogtudományi Kar joghallgatóiként lehetőségünk nyílt arra, hogy az Országgyűlés Hivatalában töltsük szakmai gyakorlatunk egy részét.

I.

Szakmai gyakorlatunk kezdete 2016.09.26-án kezdődött reggel 8 órakor Dr. Szabó Tímeánál, aki a következő három hétre a főtutorunk lett.

1. Dr. Szabó Tímea körbevezetett minket az épületben, bemutatta nekünk azokat a főosztályokat és irodákat, ahol a következő három hétben több napot is eltöltöttünk, majd ezután részletesen ismertette a Hivatal szervezeti felépítését, azon belül is nagyobb hangsúlyt fektetve a Törvényhozási Igazgatóságra, ahol eltöltöttük a gyakorlatot.

A Törvényhozási Igazgatóság szervezeti egységei: a) Bizottsági Főosztály, b) Kodifikációs Főosztály, c) Szervezési Főosztály, d) Tájékoztatási és Iromány-nyilvántartó Iroda, e) Jegyzői Iroda, f) Gyorsíró Iroda.

Röviden felvázolta a szervezeti felépítést és a feladatköröket. Ezután a törvényalkotás folyamatát mutatta be, valamint részletesen a plenáris ülés menetét, amelyre lehetőségünk volt a délután folyamán beülni. Később, a nap folyamán a bizottsági munka folyamatába is sikerült betekintést nyernünk, amikor is a bizottsági elnöki értekezletre ülhettünk be.

2. 09.27-én a Jegyzői Irodában voltunk, Dr. Sorossy Péter volt a tutorunk, aki a délelőtt kezdődő plenáris ülésre vitt be minket, ahol többek között egy kivételes eljárásban tárgyalt törvényjavaslat vitáját és a tervezett

napirend előtti felszólalásokat hallgattuk meg. Mindezt a jegyzők által elkészített forgatókönyv alapján tudtuk soron követni. A törvényjavaslatok tárgyalási menete a következőképpen zajlik le.

A törvényjavaslatok tárgyalása a plenáris és a bizottsági tárgyalás egymást váltó szakaszaiból áll. Ennek rendjét az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló országgyűlési határozat rögzíti.

<u>Tárgyalási szakasz neve</u>	<u>Helye</u>
Általános vita	plenáris (teljes) ülés
Részletes vita	az állandó bizottságok ülései
A Törvényalkotási bizottság eljárása	a Törvényalkotási bizottság ülései
Vita a bizottsági jelentésekről, az összegző jelentésről és az összegző módosító javaslatról	plenáris ülés
Szavazás az összegző módosítóról, zárószavazás	plenáris ülés

A felszólalások menetét az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozatban foglalt Házszabályi Rendelkezések (továbbiakban: HHSZ) illetve az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény (továbbiakban: Ogytv.) rögzíti.

A köztársasági elnök és a Kormány tagja országos jelentőségű, halaszthatatlan és rendkívüli ügyben az ülésnap kezdetekor *napirenden kívül felszólalhat*. A felszólalási szándékot legkésőbb az ülés megnyitása előtt egy órával be kell jelenteni a házelnöknek.

A köztársasági elnök és a miniszterelnök felszólalásának időtartamát a Házbizottság állapítja meg. A miniszter legfeljebb 5 perces felszólalásra jogosult. Rendkívüli ügyben az ülés első – többnapos ülés esetén annak első két – napján az ülésnap kezdetekor a felszólalás tárgyát és okát megjelölve a képviselőcsoport nevében annak vezetője vagy a kép-

viselőcsoport általa felkért tagja legfeljebb 5 perces időtartamban felszólalásra jogosult.

Napirend előtti felszólalásra jogosult az a képviselő vagy szószóló, akinek mentelmi jogát felfüggesztették, két percben szólalhat fel.

A napirend előtti felszólalásra reagálási lehetőség is van, amelyet a HHSZ 18.§ (9) illetve (10) bekezdésében olvashatunk.

Ezt volt szerencsénk a gyakorlatban is látni, amikor a hétvégi Teréz körút és Király utca sarkán történő robbantáshoz kapcsolódó felszólalással kezdték meg a plenáris ülést.

A köztársasági elnök, valamint a miniszterelnök felszólalására a frakcióvezetők jogosultak válaszolni, az időkeretüket pedig a Házbizottság állapítja meg.

A kormány tagjainak felszólalására a képviselőcsoport vezetője, vagy tagja jogosult felelni, két percben. A képviselőcsoport vezetőjének vagy tagjainak felszólalására pedig a kormány képviselője jogosult 5 percben reagálni.

Van úgynevezett *napirend utáni felszólalás* is, amelyet a HHSZ 18. § (9) bekezdése szabályoz. Napirend utáni felszólalást rendkívüli ügy esetén a képviselők vagy szószólók jogosultak öt percben tenni.

Természetesen a napirend utáni felszólalásra is van lehetőség reagálni, amelyre a Kormány tagja jogosult szintén öt percben.

Ezt követően megkaptuk az első feladatainkat a Jegyzői Irodában, amelynek megoldásához szükségünk volt az Ogytv. és a HHSZ rendelkezésének ismeretére.

3. A Jegyzői Irodában eltöltött második napunk (2016.09.28.) délelőttjén szintén feladatokat oldottunk meg, amely megtanított minket arra, hogy hogyan használjuk a parlament.hu oldalon levő információkat. Bár rövid időt töltöttünk el aznap, mégis számos hasznos tudást szereztünk. Gyakorlatban láthattuk, hogy hogyan is működik ez a szervezeti egység, a feladataik elvégzését előben láthattuk és feladatokat oldhattunk meg, amelyek hasonlóak voltak az általuk végzett

feladatokhoz, és teljesen más érzés volt, mint olvasni a Szervezeti és Működési Szabályzatot, amely a következőket foglalja magába (a Jegyzői Iroda feladatait a 16.§ rögzíti):

„a) *ellátja a jegyzők munkájával kapcsolatos hivatali teendőket,*

b) *az ülést vezető elnök számára előzetesen egyeztetett forgatókönyvet készít, amelyet az előterjesztők, a képviselőcsoportok, a Sajtóiroda és más érintettek rendelkezésére bocsát,*

c) *az elfogadott napirend alapján a tárgyalás folyamatosságának biztosítása érdekében gondoskodik a résztvevők előzetes értesítéséről,*

d) *gondoskodik a plenáris ülések jegyzőkönyveinek korrektúrájáról és szerkesztéséről,*

e) *biztosítja, hogy az Országgyűlés szó szerinti jegyzőkönyvét a parlamenti nyilvánosság huszonnégy órán belül, a hitelesített jegyzőkönyvet pedig egy héten belül megismerhesse,*

f) *gondoskodik az Országgyűlési Napló elkészítéséről és megjelentetéséről,*

g) *elvégzi az Országgyűléshez benyújtott előterjesztéseket, a házelnöki rendelkezések és hivatali szabályzatok nyelvi korrektúráját,*

h) *vezeti a feladatkörébe tartozó nyilvántartásokat, közreműködik a törvényalkotást támogató informatikai rendszer működtetésében és fejlesztésében.”*

4. 2016.09. 28-án nemcsak a Jegyzői Irodában töltöttük az időnk, ahol a délután folyamán visszatérve a 2014-es alakuló ülés jegyzőkönyve alapján kellett vázlatot készítenünk a következő alakuló ülésre, hanem a Sajtóiroda vezetője, Szilágyi Zoltán tartott nekünk előadást.

A Sajtóiroda

a) *tájékoztatja a sajtót és elősegíti a sajtó tájékozódását az Országgyűlés tisztviselőinek hazai és külföldi programjairól, az Országgyűlés tevékenységi körébe tartozó valamennyi bel- és külföldi eseményről,*

b) *gondoskodik a plenáris ülések sajtó-előkészítéséről, a hazai és a külföldi sajtó tájékoztatásáról; figyelemmel kíséri az ülésnapok eseményeit, annak sajtómegjelenítését, a szükséges adatok és információk rendelkezésre bocsátásával segíti a hiteles tájékoztatást; szükség esetén saját hatáskörben sajtó-bhelyreigazítási eljárást kezdeményez, vagy javaslatot tesz a helyreigazításra,*

c) *ellátja az Országgyűlés bizottságainak munkájával kapcsolatos tájékoztatási feladatokat,*

- d) kialakítja a hazai és a külföldi parlamenti tudósítók Országgházba és az Országgyűlés Irodaházába történő beléptetésének és épületen belüli mozgásának rendjét,
- e) gondoskodik a sajtó működéséhez szükséges technikai feltételek megteremtéséről,
- f) előállítja és az Országgyűlés honlapján rendszeresen közlésezi a sajtó tájékoztatására szolgáló tartalmakat,
- g) a házelnök számára tematikus sajtószemlét készít.”

5. 2016.09.29-én és 30-án a Tájékoztatási és Iromány-nyilvántartó Irodába voltunk beosztva.

„A Tájékoztatás és Iromány-nyilvántartó Iroda

a) ellátja a Törvényhozási Igazgatóság feladatkörébe tartozó, az Országgyűlés működésével kapcsolatos tájékoztatási feladatokat, úgy mint

aa) a Törvényhozási Igazgatóság tevékenységével összefüggő adatok kezelését és információk előállítását, az adatok tartalmának és kezelésükhöz szükséges módszertan és terminológia meghatározását,

ab) az információk elérhetőségének biztosítását a parlamenti nyilvánosság számára,

ac) a feldolgozott információk elemzését és értékelését követően módszertani kiadványok és a hivatalos statisztika összeállítását,

b) nyilvántartja és adatbázisban vezeti az országgyűlési képviselőknek, valamint az Országgyűlés tevékenységében közreműködő szervezeteknek és személyeknek az Országgyűlés működésével összefüggő adatait,

c) gondoskodik az irományok és a Törvényhozási Igazgatóság tevékenységéhez kapcsolódó egyéb dokumentumok nyilvántartásáról, tartalmi feldolgozásáról és biztosítja a dokumentumok és a hozzájuk kapcsolódó hivatalos információk elérhetőségét,

d) a társfőosztályokkal együttműködve működteti a Törvényhozási Igazgatóság törvényalkotást segítő információs rendszerét és ennek informatikai támogatása érdekében együttműködik az Informatikai Főosztállyal,

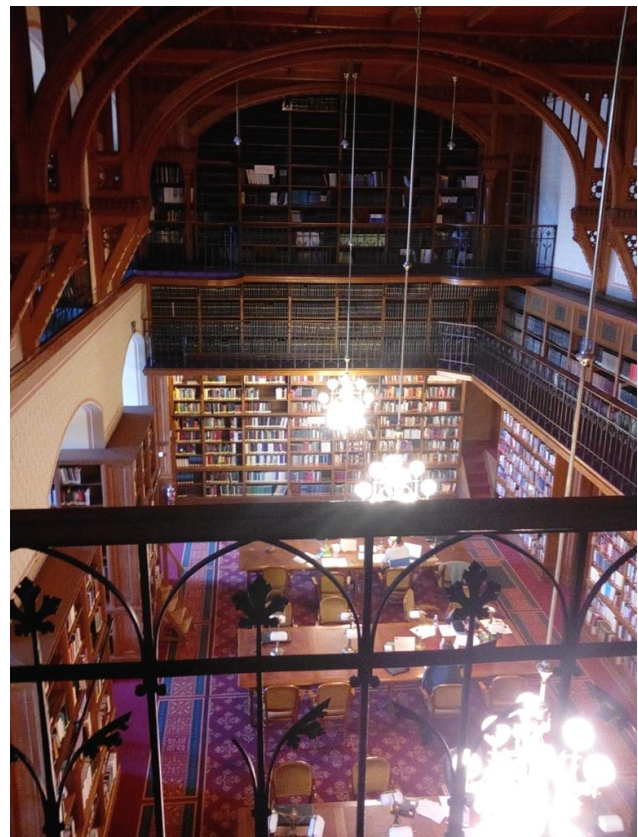
e) összehangolja az Országgyűlés honlapja, továbbá az adatbázis és az információs rendszerek működésével kapcsolatos igazgatósági feladatokat,

f) a Képviselői Információs Szolgálati Irodával együttműködve működteti az országgyűlési képviselők és a szakértők tevékenységét segítő Képviselői Tájékoztató Központot, ezen belül

- fa) megkeresésre tájékoztatja az országgyűlési képviselőket, számukra összeállításokat készít a hivatalos parlamenti adatokból és külső adatforrásokból,
- fb) állampolgári telefonvonalat működtet, internetes elektronikus levelező szolgáltatást biztosít az érdeklődők számára.”

6. Szeptember 29-én lehetőségünk volt találkozni az Országgyűlési Könyvtár munkatársával és meghallgatni előadását. Kísérőnk érdekes történeti előadásán kívül körbevezetett minket a Könyvtárban is.

Az Országgyűlési Könyvtárat a törvényhozó munka támogatására az 1860-as évek végén az Országgyűlés képviselőháza hozta létre. Az 1868-as Képviselőházi Hárszabály már leszögezte: „a Ház tagjainak használatára Könyvtárt állít.” A helyiség, a könyvek, a költségvetés és személyzet biztosításával 1870-ben kezdte meg a Könyvtár a tényleges működését. Előbb a Magyar Nemzeti Múzeum épületében, 1873-tól 1902-ig az Ybl Miklós tervei alapján épült Sándor utcai Régi Képviselőházban működött, majd 1902-től a Steindl által tervezett új Országházban folytatta tevékenységét.

Megalapításától kezdve 1952-ig a magyar parlament szervezeti egységeként belső, zárt, intézményi szakkönyvtárként működött, alapvető feladata az országgyűlési képviselők munkájának támogatása volt. A Könyvtár gyűjteményének gyarapítására képviselők, tudósok tettek javaslatot. Egyre szélesebb körben terjedt el a Könyvtár kiváló gyűjteményének híre, ezért egyre többen kértek engedélyt, hogy használhassák az állományt. Ennek eredményeként 1934-ben megnyílt az „idegenek olvasóterme.”

A Könyvtár 1952-ben vált nyilvánossá a Minisztertanács 2042/1952. számú határozata nyomán, amely egyben megszüntette az Országgyűlés és a Könyvtár közötti szervezeti kapcsolatot. A Könyvtár önálló költségvetési intézményként a kultuszminisztérium felügyelete alá került. A rendszerváltozás után a Könyvtár újra a törvényhozás könyvtára lett, ugyanakkor megmaradtak a nyilvános közkönyvtári és országos tudományos szakkönyvtári feladatai is.

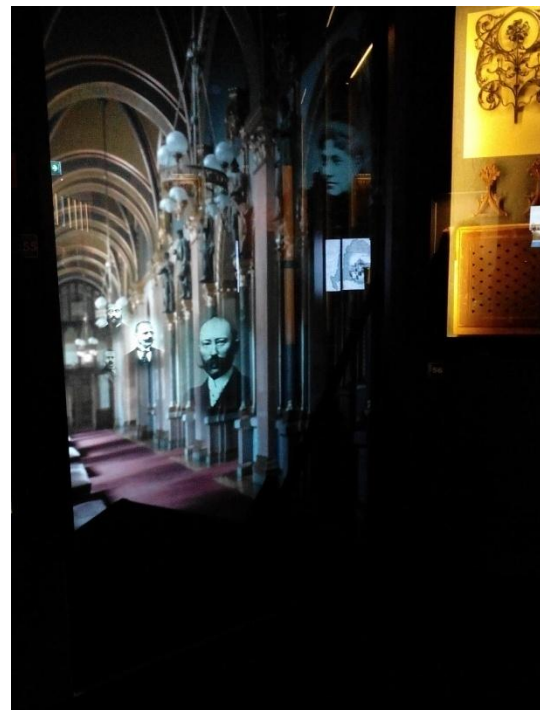
A Könyvtár 1991 és 1996 között önálló költségvetési szervezetként tartozott az Országgyűlés felügyelete alá, 1997 januárjától az Országgyűlés Hivatalának egyik főosztályaként, és költségvetése része lett a Hivatal gazdálkodásának. 2013 januárjától a Könyvtár az Országgyűlés Hivatala Közgyűjteményi és Közművelődési Igazgatóságának szervezetébe tartozik. Az Igazgatósághoz tartozik még a Könyvtár mellett az Országgyűlési Múzeum, a Közönségszolgálati Iroda, továbbá a Képviselői Információs Szolgálat.

1991-től a jogalkotási folyamat felgyorsulása szükségessé tette egy külön osztály létrehozását, melynek fő feladata az Országgyűlés (képviselek, szakértők, frakciók, bizottságok, a Ház hivatali egységei) információs ellátása. 2004-ben létrehozták a Képviselői Kutatószolgálatot. A két osztályt 2010-ben egyesítették Képviselői Információs Szolgálat (továbbiakban: InfoSzolg) néven. 2014 januárjától az InfoSzolg a Közgyűjteményi és Közművelődési Igazgatóság önálló szervezeti egysége lett.

A nap folyamán elvittek minket az újonnan kialakított Látogatóközpontba, ahol a törvényhozás folyamatát és annak változásait

mutatták be látványosan a 21. század technikai csodáival Szent István korától kezdve, egészen napjainkig.

7. Szeptember 30-án lehetőségünk volt a Parlament épületét bemutató Házlátogatáson is részt vennünk, ahol számos érdekességet láttunk és hallottunk.

II.

1. Gyakorlatunk második hetén - október 3-5. között - három napot a Bizottsági Főosztályon töltöttünk. Hétfőn Dr. Arczt Ilona főtanácsadó röviden ismertette a Főosztály szervezeti felépítését és munkáját, így megtudtuk, hogy a Főosztály törzskarból és bizottságokból áll. Az Ogytv. értelmében az Országgyűlés az állandó bizottságai mellett Törvényalkotási bizottságot és a nemzetiségeket képviselő bizottságot hoz létre. A jelenleg működő állandó bizottságok: a Gazdasági bizottság, a Költségvetési bizottság, a Kulturális bizottság, a Népjóléti bizottság, az Igazságügyi bizottság, a Külügyi bizottság, a Mezőgazdasági bizottság, a Vállalkozásfejlesztési bizottság, a Fenntartható fejlődés bizottsága, az Európai ügyek bizottsága, a Honvédelmi és rendészeti bizottság, a Nemzeti összetartozás bizottsága, a Nemzetbiztonsági bizottság, és a Mentelmi bizottság. Ezek mellett az Országgyűlés létrehozta az Alkotmánybíróság tagjait jelölő eseti bizottságot is. Az Országgyűlés Hivatala Szervezeti és Működési Szabályzatának 12. § a következőképpen rendelkezik a Bizottsági Főosztály feladatairól:

„a Bizottsági Főosztály

a) ellátja – a b) pontban megjelölt állandó bizottságok kivételével – az állandó bizottságok, a nemzetiségeket képviselő bizottság, az eseti és vizsgálóbizott-

- ságok (az albizottságokkal együtt a továbbiakban: bizottság) titkárságai munkájának koordinálását, szakmai támogatását, a bizottságok hivatali háttér dologi, személyi feltételeinek biztosítását,
- b) ellátja – a Kodifikációs Főosztállyal kialakított munkamegosztás alapján – az alkotmányügyi kérdésekkel foglalkozó bizottság titkársága, valamint a Mentelmi, összeférhetlenségi, fegyelmi és mandátumvizsgáló bizottság titkársága szakmai és működési támogatása körében a koordinációval, adminisztrációval és technikai támogatással kapcsolatos egyes feladatokat,
- c) előkészíti a bizottságok egyes működési kereteivel kapcsolatos előterjesztéseket,
- d) gondoskodik a bizottságok által rendezett nyílt napok, szakmai konferenciák, kibehelyezett ülések és egyéb szakmai rendezvények személyi és technikai feltételeiről,
- e) közreműködik a bizottsági önálló és nem önálló indítványok szakmai előkészítésében és kodifikálásában,
- f) közreműködik az Országgyűlés bizottsági tagságra vonatkozó határozati javaslat-tervezeteinek előkészítésében,
- g) gondoskodik az országos népszavazásokkal kapcsolatos országgyűlési és bizottsági előterjesztések elkészítéséről,
- h) előkészíti a bizottsági részletes vitát, gondoskodik a részletes vitáról szóló bizottsági jelentés, annak melléklete és a részletes vitát lezáró bizottsági módosító javaslat elkészítéséről,
- i) a benyújtott törvényjavaslatok és határozati javaslatok bizottsági tárgyalását megelőzően olyan szakmai észrevételeket tesz, amelyek elősegítik tárgyalásukat és a bizottsági jelentés elkészítését,
- j) gondoskodik a Bizottsági elnöki értekezlettel kapcsolatos hivatali feladatok ellátásáról, a döntésekhez szükséges információk biztosításáról, elkészíti a Bizottsági elnöki értekezlet ülésének napirendjéhez kapcsolódó előterjesztéseket,
- k) elkészíti a Házbizottság részére az Országgyűlés napirendjén szereplő indítványok bizottsági előkészítéséről szóló kimutatást,
- l) ciklusonként, ülésszakonként és évenként elkészíti a bizottságok működésének tényeiről és adatairól szóló statisztikai kimutatást,
- m) vezeti a bizottságok működésével kapcsolatos nyilvántartásokat, jegyzékeket,
- o) szerkeszti a bizottsági honlapok adattartalmát, közreműködik annak feltöltésében,

p) közreműködik a törvényalkotást támogató informatikai rendszer működtetésében és fejlesztésében.”

2. Mivel gyakorlatunk második hete az Országgyűlés által „B” hétnek nevezett időszakra esett, így lehetőségünk volt részt venni egyes bizottságok ülésein. A hétfői nap folyamán alkalmunk nyílt betekinteni az éppen ülésező Költségvetési bizottság munkájába, így megismerhettük, hogy hogyan is zajlik egy bizottsági ülés. Mesterházy Attila, a bizottság elnöke, miután megnyitotta az ülést és ismertette a helyettesítéseket, megállapította a bizottság határozatképességét, majd változtatásokat tett az előre kiküldött napirendi javaslatra vonatkozóan. Ezt követően a bizottság a napirendet vita nélkül, kézfelemeléssel elfogadta. Az ülés első napirendi pontja Varju László, független képviselő önálló indítványának tárgysorozatba vételéről szóló döntés volt, mely indítvány témája: „A közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló, T/11991. számú törvényjavaslat” volt. Miután az előterjesztő szóbeli kiegészítést tett az indítványához, a bizottság többi tagjának lehetősége nyílt észrevételt tenni, illetve véleményét kifejteni az indítvánnyal kapcsolatban. Az előterjesztő ezekre adott válasza után került sor a határozathozatalra. Második napirendi pont „A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság 2017. évi egységes költségvetéséről szóló törvényjavaslat” benyújtásáról szóló döntés volt. Ezt követően három tárgysorozatba vételről való döntés következett; mindhárom önálló indítvány előterjesztője Bangóné Borbély Ildikó képviselőasszony volt. Miután mindhárom indítvánnyal kapcsolatban sor került a határozathozatalra, az elnök – egyéb napirendi pont hiányában – berekesztette az ülést. A délután folyamán Buksza Zsolt tartott nekünk előadást a HHSZ bizottságokat érintő rendelkezéseiről, majd ezzel kapcsolatban oldottunk meg érdekes és hasznos feladatokat.

3. A keddi napon abban a megítéltetésben volt részünk, hogy találkozhattunk dr. Mátrai Márta Háznagy asszonnyal, aki 2013. január 1-je óta tölti be ezt a tisztséget. Háznagy asszony mesélt nekünk életéről, pályafutásáról és a tisztséggel járó feladatairól is. E fel-

adatok az Országgyűlés Hivatala Szervezeti és Működési Szabályzatának 1. §-ában vannak meghatározva, mégpedig a következőképpen:

„1. § (1) Az Országgyűlés háznapja (a továbbiakban háznap) az Országgyűlésről szóló törvény 4. §-a alapján a házelnök irányítása alatt gyakorolja a házelnöknek az Országgyűlésről szóló törvény 2. § (2) bekezdésében foglalt feladat- és hatáskörei közül a következőket:

- a) képviseli az Országgyűlést más állami szervek, civil és egyéb szervezetek felé,
 - b) képviseli az Országgyűlést a nemzetközi kapcsolatokban,
 - c) közjogi feladataiból adódóan képviseli Magyarországot a külföldi partnerekkel folytatott tárgyalások során,
 - d) a főigazgatón keresztül az Országgyűlés Hivatala vezetőinek utasítást adhat feladat elvégzésére vagy mulasztás pótlására,
 - e) a házelnök irányítása alatt ellátja mindazon feladatokat, amelyeket a házelnöknek az Alaptörvény, más törvény, országgyűlési határozat, illetve a házszabályi rendelkezések előírnak,
 - f) ellátja azokat a feladatokat, amelyeket az Országgyűlésről szóló törvény alapján számára eseti jelleggel a házelnök meghatároz.
- (2) A háznapot feladatainak ellátásában titkárság segíti.”

4. Kedd délután dr. Mátis Kornél tartott nekünk előadást a Költségvetési bizottság tevékenységéről. Megtudtuk, hogy a tizenöt fős bizottságnak egy politikai megállapodás értelmében ellenzéki elnöke van, ahogy a hétfői nap folyamán az ülésen mi magunk is megbizonyosodhattunk erről. A bizottság legfontosabb feladata a központi költségvetésről szóló törvényjavaslat, a központi költségvetésről szóló törvényt módosító törvényjavaslat, valamint a központi költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslat megtárgyalása. E törvényjavaslatok tárgyalására vonatkozó eljárás a HHSZ szerinti különleges eljárások közé tartozik, így az általánostól eltérő szabályozás vonatkozik rá, példának okáért a törvényalkotás során a Törvényalkotási bizottság szerepét a Költségvetési bizottság látja el. A bizottság részletes vitát folytat le a hatáskörébe tartozó törvényjavaslatokról és határozati javaslatokról. Ezen kívül miniszteri meghallgatásokat is

köteles tartani, ennek keretében évente meghallgatja az államháztartásért, a gazdaságpolitikáért, valamint az állami vagyongazdálkodásért felelős minisztereket.

5. Ezt követően Sándor Tamás ismertette velünk a Nemzeti összetartozás bizottságának létrejöttét és feladatait. A bizottságot 2011. február 15-én hozták létre, és 2014 óta már a kötelezően létrehozandó bizottságok között szerepel. Ennek oka az, hogy a kormányzó párt kiemelt figyelmet fordít a határon túli magyarok kérdésére. A kilencfős bizottság hat kormánypárti és három ellenzéki tagból áll, ezen kívül a Magyarországi nemzetiségek bizottsága is delegál tagokat. Feladata közé tartozik a törvényalkotás munkájában való részvétel, a Kárpát-medencei pártokkal és egyházakkal való közvetlen kapcsolattartás, valamint a diaszpóra-kapcsolatok erősítése. Megtudtuk, hogy a jelenlegi ciklusban eddig 50 ülést tartottak, melyek között két kihelyezett ülés is volt (Eszéken és a Budai Várban), valamint 23 törvényjavaslatot tárgyaltak meg. Feladatuk még a nagykövetségek meghallgatása, melyre zárt ülés keretében kerül sor. E bizottság miniszteri meghallgatások keretében meghallgatja a nemzetpolitikáért felelős tárca nélküli minisztert, a külügyminisztert, valamint az emberi erőforrások miniszterét. A bizottság elnöke tanácskozási joggal részt vesz az összmagyarság három csúcsszervejében, úgymint a Magyar Diaszpóra Tanácsban, a Magyar Állandó Értekezletben, a Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fórumán.

6. A Bizottsági Főosztályon töltött utolsó napunkon részt vettünk a Népjóléti bizottság ülésén, mely bizottság elnöke: dr. Selmeczi Gabriella. Amint a Költségvetési bizottság ülésén is láttuk, az elnök a napirend elfogadása előtt ismertette a helyettesítéseket, megállapította a határozatképességet, majd ezt követően a tagok kézfelemeléssel megállapították a napirendet. Az első napirendi pont „A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési eljárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény és ehhez kapcsolódóan más törvények módosításáról” szóló törvényjavaslat részletes vitájának le-

folytatása volt. Második napirendi pontként Dúró Dóra képviselő önálló indítványának tárgysorozatba vételi eljárására került sor, mely indítvány témája a terhesség-megszakítások jelentőségének érzékeltetése érdekében szükséges intézkedések bevezetése volt. Ezt követően szintén tárgysorozatba vételi eljárásokra került sor, például Rig Lajos képviselőnek a falugondnoki és tanya-gondnoki szolgáltatás támogatásának növeléséről, majd Bangóné Borbély Ildikó, Korózs Lajos és Heringes Anita képviselőknél a gyermek sérelmére elkövetett testi, lelki vagy szexuális bántalmazás hatékony megelőzése érdekében szükséges intézkedésekről szóló önálló indítványa vonatkozásában. Az ülés végén a bizottság határozatot hozott a részletes vitához kötődően, a módosítási kezdeményezések benyújtási határidejéről. A délután folyamán Nagy Zoltán és Vásárhelyi Pál a PAIR-t (Parlamenti Információs Rendszer) mutatta be, és gyakorlati példák megoldásával kerülhettünk még közelebb a Hivatal működéséhez.

7. A második hét csütörtökén már a Szervezési Főosztályon kezdtük a napunkat, ahol Gáborné dr. Túri Izabella volt a tutorunk. Megtudtuk, hogy a Főosztály három alegységből áll: a Szervezési Osztályból, a Terembiztos Szolgálatból, valamint az Iratkezelési Osztályból. Az Országgyűlés Hivatala Szervezeti és Működése Szabályzatának 14. §-a értelmében „A Szervezési Főosztály

a) a Házbizottság állásfoglalásainak, valamint a házelnök intézkedéseinek megfelelően gondoskodik az Országgyűlés ülésszakonkénti és rövid távú ülésterveinek elkészítéséről, a tárgyalás előkészítésének megszervezéséről,

b) felelős azért, hogy az országgyűlési képviselők, nemzetiségi szószólók és az üléssel kapcsolatban más érintettek a tárgyalási és tájékoztató anyagokat a kialakított rendnek és szokásoknak megfelelően megkapják,

c) az alelnökökkel egyeztetve elkészíti az ülésszakok elnöklési beosztását, vezeti az ülésvezetéssel kapcsolatos összesítéseket és szükség szerint előkészíti az alelnöki értekezletet,

d) intézi az interpellációkkal, kérdésekkel és azonnali kérdésekkel kapcsolatos hivatali teendőket,

e) a Házbizottság ülésére összeállítja a soron következő plenáris ülés napirendi javaslatát, illetőleg

megszerkeszti az azt követő hetek tervezhető napirendi javaslatait; gondoskodik arról, hogy a Házbizottság tagjai megismerjék az ülések tervezéséhez szükséges információkat; a feladatkörébe tartozó ügyekben elkészíti a Házbizottság számára a döntési javaslatokat és a tájékoztatókat,

f)

g) ellátja a Hivatallal kapcsolatos iratkezelési, irattári, levéltári és minősített adatkezelési feladatokat,

h) működteti a Terembiztos Szolgálatot, amely külön szabályok szerint végzi a plenáris ülésekkel, a bizottsági ülésekkel és esetenként az Országgyűlés épületeiben a Hivatal által szervezett rendezvényekkel kapcsolatos tevékenységét.”

8. Csütörtökön 10 órakor az Országház főemelet 58. számú tanácstermében ült a 39 tagú Törvényalkotási Bizottság, melynek ülését a belső hálózaton keresztül tudtuk figyelemmel kísérni. A bizottság elnöke szavaival élve: „*Rendeltetése szerint a bizottságnak a törvényalkotás öréként kell működnie, gondoskodnia a törvényszövegek koherenciájáról és az Alaptörvény rendelkezéseinek érvényesüléséről, a jogalkotás alkotmányosságáról.*”¹ A Szervezési Főosztályon számos gyakorlati feladatot kaptunk, így lehetőségünk nyílt ülésterv és napirend, valamint az interpellációk és azonnali kérdések forgatókönyvének elkészítésére is.

III.

1. A harmadik hét első napját még a Szervezési Főosztályon töltöttük, ahol délelőtt a munkatársak munkáját figyelhettük meg „élesben” a plenáris ülés alatt. Lehetőségeikhez mérten bennünket is bevontak a munkába: a forgatókönyv alapján figyelni kellett, hol tart éppen az ülés, és ha kérdésünk volt az üléssel kapcsolatban, feltehetjük nekik. Kiderült, hogy a Szervezési Osztálynak a plenáris ülés minden rezdülését figyelni kell plenáris ülések ideje alatt, és az ott történeteknek megfelelően arra a lehető legrövidebb időn belül reagálniuk kell. Délután a karzatról figyelhettük a plenáris ülés eseményeit és történéseit. Többek között Dúró Dóra és Sallai R. Benedek napirend előtti felszólalásait, valamint az azokra adott válaszokat

hallgathattuk meg, de tanúi lehettünk határozati házsabályi rendelkezésektől való eltérésről szóló szavazásnak is. Ezek mellett interpellációknak és az azokra adott szóbeli válaszoknak is fültanúi voltunk.

2. A hét második napján a Jegyzői Irodában töltöttük a szakmai gyakorlatot, mivel ott az első héten csupán két napot töltöttünk a „szokásos” három helyett. A keddi nap délelőttjén a Házsabályt tanulmányozhattuk, délután pedig a plenáris ülésre ülhattunk be ismét, ahol szavazást is láthattunk. Ilyen szavazás volt például a Habsburg Ottó Alapítványról szóló törvényjavaslatához benyújtott összegző módosító javaslatról szóló döntés, amelynek érdekessége, hogy Habsburg György is tiszteletét tette a Parlamentben a voksolás idejére. Ezt követően dr. Sorossy Péter a többi munkatárs segítségével ismertette, miként is zajlik a szervezeti egység munkája a plenáris ülések alatt. Megmutatta nekünk az egyes ülésnapokról szóló, azok elnökletét ellátó személyek munkájának segítése végett készített forgatókönyvet. Kolléganőivel együtt bemutatták az „összeolvasást”, ami ráébresztett bennünket arra, milyen precíz munkavégzésre van szükség a Hivatalnál ahhoz, hogy minden gördülékenyen zajlódjon és többek között arra is, hogy egy név vagy cím elírásának is milyen kellemetlen következményei lehetnek.

3. 2016. 10. 12-én kerültünk a szakmai gyakorlat utolsó „állomásához”: a Kodifikációs Főosztályhoz, amelyet már mindannyian vártunk. A főosztályvezető-helyettes a szerdai nap délelőttjén elmagyarázta a szervezeti egység munkájával kapcsolatos feladatköröket.

A Kodifikációs Főosztály az Országgyűlési Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatának 13. §-a alapján az alábbi feladatokat látja el:

„A Kodifikációs Főosztály

a) felkérésre közreműködik a bizottsági és képviselői önálló indítványok szakmai előkészítésében és kodifikálásában, erre irányuló megkeresés esetén kodifikációs, jogtechnikai szempontok alapján véleményezi a bizottság, képviselő (szakértő) által készített döntési javaslattervezeteket, módosító

¹ <http://www.parlament.hu/web/torvenyalkotasi-bizottsag>
2016/2

javaslattervezeteket, illetve közreműködik előkészítésükben,

b) a benyújtott önálló indítványok szövegét – a felelős munkatárs főosztályvezető általi kijelölését követően

– a főosztályvezető által megállapított eljárásrendben meghatározott vizsgálati szempontok alapján véleményezi, kialakított véleményéről írásbeli összefoglalást készít és azt az előterjesztővel egyezteti,

c) a módosító javaslatok alapján az eljárásrendben meghatározott módon egységes tárgyalási háttéranyagot készít a bizottságok számára,

d) az eljárásrendben meghatározott módon ellátja a törvényalkotási bizottság feladat- és hatásköréből, valamint a bizottság ügyrendjéből rá báruló szakmai feladatokat, ennek során különösen előkészíti a bizottság eljárásait, a bizottság számára megtárgyalásra javasolt, tárgyalási háttéranyagba nem foglalt szándékokat véleményezi, az előterjesztő által megküldött egységes javaslattervezetet ellenőrzi, a bizottság által benyújtandó nem önálló indítványokat benyújtásra előkészíti,

e) képviselői önálló indítvány, illetve bizottsági indítvány esetén elkészíti az egységes javaslattervezetet és azt az eljárásrendben meghatározott módon az előterjesztővel egyezteti, valamint – amennyiben azt a házszabályi rendelkezések az előterjesztő kötelezettségévé teszik – aláírásra előkészíti az elfogadott törvény szövegét és azt az eljárásrendben meghatározott módon az előterjesztővel egyezteti,

f) ha a házszabályi rendelkezések az előterjesztőt kötelezik az elfogadott törvény szövegének házelnökhez való megküldésére, a szöveget ellenőrzi és azt az eljárásrendben meghatározott módon az előterjesztővel egyezteti; az elfogadott törvény szövegét aláírásra előkészíti és a házelnöknek felterjeszti, majd gondoskodik az aláírt törvény köztársasági elnökhöz történő haladéktalan eljuttatásáról,

g) ellátja az igazgatóság ügyrendjében és az eljárásrendben foglalt, törvényalkotással összefüggő feladatokat,

h) az Országgyűlés tisztviselői, a főigazgató vagy a hivatali szervek megkeresésére jogi szakmai véleményt ad az Országgyűlés és a Hivatal működésével kapcsolatos kérdésekben,

i) elkészíti az Országgyűlés személyi döntésére vonatkozó országgyűlési határozati javaslatainak tervezeteit,

j) ellátja a törvényalkotási bizottság, valamint – a Bizottsági Főosztállyal kialakított munkamegosztás alapján – az alkotmányügyi kérdésekkel foglalkozó bizottság és a Mentelmi, összeférhetlen-

segi, fegyelmi és mandátumvizsgáló bizottság titkársági teendőit,

k) döntésre előkészíti az alkotmányügyi kérdésekkel foglalkozó bizottságnak kiadott, a házszabályi rendelkezések értelmezésével összefüggő kérdéseket,

l) a feladatkörébe tartozó ügyekben elkészíti a Házbizottság számára a döntési javaslatokat és a tájékoztatókat,

m) elkészíti és karbantartja az Országgyűlés honlapján megjelenő, törvényalkotással és közjogi funkciókkal összefüggő tájékoztató anyagokat,

n) közreműködik a törvényalkotást támogató informatikai rendszer működtetésében és fejlesztésében”²

A részletes áttekintő után a főosztályvezető-helyettes koordinátorunk mindenki számára kijelölt egy személyes segítőt, akivel aztán a szakmai gyakorlat utolsó napjait töltöttük. A segítők ismét átvették velünk részletesen a törvényhozás menetét a főosztály perspektívájából, továbbá felhívták a figyelmünket a törvényjavaslatok „tipikus” hibáira is. Elmondták, milyen jogszabályokból, ügyrendekből dolgoznak és ismertették az osztályhoz kapcsolódó határidőket is, továbbá a törvényhozás menetéhez kapcsolódó főbb irományokat. Elmondták, hogy a Főosztály szorosban együttműködik a Törvényalkotási Bizottsággal, illetve megosztották velünk, hogy igény esetén a képviselőknek segítséget kell nyújtaniuk a törvényalkotásra vonatkozó rendelkezések tekintetében, ha a képviselő ilyen jellegű kérdéssel fordul hozzájuk.

A délután folyamán mindhármunk önálló feladatot kapott a segítőjétől. A feladat értelmében a HHSZ alapján ki kellett töltenünk a hiányzó részeket arra vonatkozóan, hogy egyes eljárási cselekményekre milyen határidők vonatkoznak. A referálás során azt is el kellett mondanunk, hogy az eredményt a Házszabály mely rendelkezései alapján kaptuk meg. Majd közösen átbeszéltük a megoldásokat és a hibákat, valamint a vonatkozó rendelkezéseket.

4. 2016. 10. 13-án egy más típusú feladat várt ránk. Egy hibákkal teli törvényjavaslatot

² Az Országgyűlés Hivatalának Szervezeti és Működési Szabályzata

adtak a kezünkbe (mindegyikünk más törvényjavaslatot kapott), amelyben a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény és a jogszabályszerkesztésről szóló 61/2009. (XII. 14.) IRM rendelet alapján meg kellett találnunk a hibás részeket. A feladat alkalmas volt arra, hogy apróbb hibákat is megláttassanak velünk, amelyek „laikus” szemek számára talán nem is feltűnőek, ugyanakkor a Főosztályon dolgozók számára igen nagy tévedés. Megállapítottuk, hogy ebben a munkakörben a dolgozóknak igen alaposnak kell lenniük, és egy-egy figyelmetlenség is súlyos következményeket eredményezhet, példának okáért a Köztársasági Elnök jogalkotási probléma miatt küldi vissza módosításra a törvényjavaslatot. Az utolsó napon egységes javaslattervezetet kellett elkészítenünk. Emellett egyenként értékelést kaptunk a három hét során kiadott feladatainkról és a gyakorlat során végzett munkánkról.

5. Az utolsó szakmai gyakorlati napon abban a megtiszteltetésben volt részünk, hogy dr. Bárány Tibor törvényhozási főigazgató-helyettes úr fogadott bennünket, hogy személyesen mondhassuk el, hogy éreztük magunkat, melyik szervezeti egység, feladat tetszett a legjobban, és a gyakorlat mely elemein változtatnánk.

6. A szakmai gyakorlat során közvetlenül is bekapcsolódhattunk a Törvényhozási Igazgatóság munkájába, néhány napot eltöltve az Igazgatóság egyes szervezeti egységeinél, így a Tájékoztatási – és Irománynyilvántartó Irodán, a Szervezési Főosztályon, a Jegyzői Irodán, a Kodifikációs Főosztályon és a Bizottsági Főosztályon. Lehetőségünk volt egyedi jogi feladatok megoldására is, a parlamenti jog különböző szegmenseit érintő feljegyzés, válaszlevél, összefoglaló készítésére, valamint tájékoztató anyagok és egyéb dokumentumok összeállításában vehettünk részt. A három hét alatt egy életre szóló élménnyel gazdagodtunk mind a hárman. Önmagában az a tény, hogy nemzetünk Parlamentjében tölthettük el ezt a gyakorlati időt, méltóságot adott a tevékenységünknek

és az ottlétünknek. Testközelből láthattuk a plenáris ülések menetét, hallhattuk azokat a megjegyzéseket, bekiabálásokat, amelyek közvetíten keresztül nem érzékelhetőek. Együtt ebédelhettünk a menzán a képviselőkkel. A számunkra szervezett tárlatvezetés során olyan titkokat tudhattunk meg az épületről, annak történelméről, amit civilként talán sosem hallottunk volna. Összességében egy nagyon tartalmas, élményekkel és feladatokkal teli három pesti hét van a hátunk mögött, és így térünk vissza a pécsi mindennapok forgatagába.

Felhasznált irodalom:

1. Magyarország Alaptörvénye
2. Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény
3. Az egyes házszabályi rendelkezésekről szóló 10/2014. (II. 24.) OGY határozat
4. <http://www.parlament.hu/>
5. <http://www.parlament.hu/documents/10181/12091/szmsz.pdf/861ce53d-d4c6-4c0f-b374-bb50c63d0659>
6. <http://www.parlament.hu/web/torvenyalkotasi-bizottsag>

A cikkben felhasznált fotók forrása: saját készítés.

Fekete Judit, Kühár Noémi és Juhász Viktória